

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АГРАРНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ:

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аграрне законодавство України: проблеми теорії і практики
Викладач (-і)	Багай Надія Онуфріївна, доц., д.ю.н., професор кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Багай Надія Онуфріївна (0342) 507822
Е-mail викладача	Багай Надія Онуфріївна nadiia.bahai@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система принципів, поглядів, уявлень, ідей, концепцій щодо аграрного законодавства України, його формування, розвитку, структури, практики застосування, проблем правотворчої, правореалізаційної, правозастосовчої діяльності у сфері регулювання аграрних відносин.</p> <p>Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій розвитку аграрного законодавства України, його систематизації, зміни предмета і структури аграрного законодавства в умовах євроінтеграції.</p> <p>Необхідність реформування аграрних відносин в Україні та здійснення заходів щодо структурної перебудови агропромислового комплексу зумовили активізацію процесу розвитку комплексної галузі аграрного законодавства України. Значне розширення системи нормативно-правових актів, що регулюють аграрні відносини, та поглиблення їх комплексного змісту призвели до істотної зміни внутрішньогалузевої структури цієї законодавчої галузі. Сучасний період розвитку аграрного законодавства України характеризується виникненням нових законодавчих інститутів, а також виникненням нових видів аграрних відносин, що потребують адекватного потребам практики правового регулювання. Подальші тенденції законодавчого регулювання аграрних відносин в Україні пов'язані також із необхідністю гармонізації аграрного законодавства України, Європейського Союзу та інших держав, що зумовлено сучасними орієнтирами до європейської інтеграції. Здобувачі, що проводять наукове дослідження, присвячене проблемам земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права, повинні бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень теоретичних та методологічних проблем розвитку аграрного законодавства, практики його застосування та перспектив розвитку.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є комплексний аналіз проблем розвитку аграрного законодавства України та вивчення теоретичних положень щодо вдосконалення законодавчого регулювання аграрних відносин в Україні в умовах євроінтеграції, поглиблення теоретичних знань щодо базових аграрно-правових категорій, особливостей формування та змісту інститутів аграрного права та законодавства, аналізу різноманітних поглядів на ряд дискусійних, проблемних положень сучасного аграрного законодавства України.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізмів правового регулювання аграрних відносин, кваліфікованого застосування законодавчих приписів, самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації аграрної правосуб'єктності учасниками аграрних правовідносин на основі аналізу та узагальнення доктринальних положень, ідей та висновків.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного та критичного мислення;
- здатність до розуміння сфери застосування аграрного законодавства та професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність розробляти та керувати науковими проектами, пов'язаними з правовим регулюванням відносин у сфері сільськогосподарського виробництва;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у галузі аграрного права та законодавства на базі розуміння доктринальних теоретичних засад та результатів наукових досліджень;
- здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань;
- навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях з аграрного права України;
- здатність дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності.

Фахові компетентності:

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері аграрного права та законодавства і дотичних до нього міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;
- здатність аналізувати методологічні проблеми теорії аграрного права та законодавства;
- здатність визначати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень щодо аграрного законодавства, досягати наукових результатів, що створюють нові знання;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми розвитку аграрного законодавства державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу наявних аграрно-правових наукових досліджень, правозастосовної практики;
- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати нормативно-правові акти та приписи аграрного законодавства;
- планувати наукові дослідження, розробляти наукові проекти, складати пропозиції щодо вдосконалення та практичної реалізації відповідних законодавчих положень;

- застосовувати сучасні методи викладання аграрного права у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх для самостійного аналізу та дослідження правового регулювання аграрних відносин.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Загальнотеоретичні засади розвитку аграрного законодавства України	2	2	8	
Тема 2. Поняття, принципи та система аграрного законодавства	2		8	
Тема 3. Систематизація аграрного законодавства України	2		8	
Тема 4. Правова регламентація державної аграрної політики	2	2	6	
Тема 5. Розвиток аграрного законодавства про правове становище суб'єктів аграрних правовідносин	4	2	8	
Тема 6. Особливості законодавства про виробничо-господарську діяльність в аграрному секторі	2	2	8	
Тема 7. Екологізація аграрного законодавства	4	2	8	
Тема 8. Правове регулювання сталого розвитку сільських територій	2		6	
	ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань: 1. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику

	<p>предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів.</p> <p>2. Реферування наукових публікацій та узагальнений аналіз результатів наукових досліджень одного з видатних українських науковців аграрно-правового напрямку (вибір здійснюється спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів.</p> <p>3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 5 балів.</p> <p>Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 25 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів.</p> <p>Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – $5 \times 5 = 25$ балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає 5 питань по 10 балів кожне.</p> <p>Максимальний бал за екзамен – 50 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами освіти обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

8. Рекомендована література

1. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності / Семчик В. І., Стретович В. М., Погрібний О. О., Кулинич П. Ф., Бичкова Ц. В. та ін. / За ред. члена-

кореспондента НАН України В. І. Семчика. Київ: Видавництво «Наукова думка», 1998. 245 с.

2. Аграрне право : підручник / В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та інші; за ред. А. М. Статівки. Харків : Право, 2018.
3. Аграрне право України: підручник / Єрмоленко В. М., Гафурова О. В., Гребенюк М. В. та ін.; За заг. ред. В. М. Єрмоленка. К.: Юрінком Інтер, 2010.
4. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
5. Багай Н. О. Теоретичні проблеми розвитку аграрного законодавства України : монографія / Н. О. Багай ; ДВНЗ «Прикарпатський націон. Ун-т ім. В. Стефаника» ; Навч. – науков. Юридичн. Ін-т. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2020. 305 с.
6. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т.4 : Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / Ю. С. Шемшученко, О. О. Погрібний, А. П. Гетьман; за ред. Ю. С. Шемшученка. Харків : Право, 2008. 480 с.
7. Правова доктрина України: у 5 т. Т. 4: Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права / Ю. С. Шемшученко, А. П. Гетьман, В. І. Андрейцев [та ін.]; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Харків: Право, 2013. 848 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачам в електронній формі до початку семестру.

Н. О. Багай